An. et vol. XXXIII 3 Iulii 1941 (Ser. II, v. VIII) – Num. 7

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

Acta SS. Congregationum: *S. O. de disciplina Sacramentorum*: Instructio. De normis a parocho servandis in peragendis canonicis investigationibus antequam nupturientes ad matrimonium ineundum admittat, p. 297.

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

M • DCCCC • XLI

Directio:
Palazzo Apostolico — Città del Vaticano
Administratio:
Libreria Vaticana — Città del Vaticano

Pretium annuae subnotationis:
In Italia, Lib. 35 — extra Italiam, *L. it.* 55 —
Pretium unius fasciculi:
In Italia, Lib. 4 — extra Italiam, *L. it.* 4,50

« *Bis fere in mense* (Commentarium) *prodibit ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* » (Ex *Commentarii Officialis* ratione, die 29 Octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. XXXIII, n. 7 - 3 Iulii 1941)

ACTA SS. CONGREGATIONUM

SACRA CONGREGATIO DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM

PAG.

Instructio. De normis a parocho servandis in peragendis canonicis investigationibus antequam nupturientes ad matrimonium ineundum admittat (can. 1020). – *29 Iunii 1941* 297

Allegatum I. – Nupturientium examen opportuno tempore ante matrimonii celebrationem peragendum a parocho . . 309

Allegatum II. – Examen testium ad comprobandam libertatem status nupturientium 313

Allegatum III. – Quaestiones seorsum proponendae parentibus (tutoribus) nupturientis aetate minoris 315

Allegatum IV. – Pro iureiurando suppletorio recipiendo 316

Allegatum V. – Status documentorum 317

S. CONGREGATIO DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM

PROT. N. 3897/38

INSTRUCTIO

DE NORMIS A PAROCHO SERVANDIS IN PERAGENDIS CANONICIS INVESTIGATIONIBUS ANTEQUAM NUPTURIENTES AD MATRIMONIUM INEUNDUM ADMITTAT

EDITA DIE 29 IUNII 1941
CUM ADNEXIS ALLEGATIS

Pagine 24, in-8° . . . . . L. 2 —

Veneunt Romae apud Admin. Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis„
(*Libreria Vaticana - Città del Vaticano — °/₀ postale N. 1-16722*)

An. et vol. XXXIII 3 Iulii 1941 (Ser. II, v. VIII) – Num. 7

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA SS. CONGREGATIONUM

SACRA CONGREGATIO DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM

INSTRUCTIO

DE NORMIS A PAROCHO SERVANDIS IN PERAGENDIS CANONICIS INVESTIGATIONIBUS ANTEQUAM NUPTURIENTES AD MATRIMONIUM INEUNDUM ADMITTAT (CAN. 1020).

1. Sacrosanctum matrimonii institutum, divinitus inde ab hominum exordio conditum, Nova Lege a Christo Domino ad sacramenti dignitatem evectum, quovis tempore Ecclesia sedulo studuit ne ullius irreverentiae vel nullitatis periculo exponeretur, aptis praestitutis cautionibus eius sanctimoniae accommodatis. Quanta autem et sanctitate et dignitate christianae nuptiae praefulgeant, etiam in memoriam reduxerunt litterae Encyclicae Pii f. r. Papae XI *Casti connubii* die 31 decembris anno 1930 editae,[1] quae coniugalis consortionis germanam naturam, nobilissimas praerogativas, praeclaros fines egregie recolere sategerunt.

2. Neminem latet gravem in sacramentum iniuriam committere, ideoque nec levi commaculari crimine, nupturientes qui ad matrimonium accedant haud servatis praeceptis ab Ecclesia naviter statutis ut christianae nuptiae licite, et praesertim valide, ineantur aptaeque praeterea

[1] *Acta Ap. Sedis*, vol. XXII, pag. 539 seq.

evadant ad uberes sacramenti fructus comparandos. Et quidem iniuriam hanc atque culpam participant etiam administri Ecclesiae, qui nupturientes, etsi inconsiderate tantum, ad celebranda vetita connubia admittunt, graviter neglecto officio sibi commisso accurate explorandi ne contra SS. Canonum statuta eadem nectantur.

Ad rem Ecclesia onus commisit animarum Praesulibus impertiendi parochis sibi subiectis idoneas normas pro investigationibus sedulo et opportuno tempore peragendis, ne matrimonio ineundo aliquid obstet; itemque ut, si reapse impedimenta adsint, actuose studeant ea auferre aut secus nupturientes infecto coniugio dimittant. Tale praeceptum continetur et in can. 1020 Codicis I. C., cuius verba praestat referre:

« § 1. *Parochus cui ius est assistendi matrimonio, opportuno antea tempore, diligenter investiget num matrimonio contrahendo aliquid obstet.*

§ 2. *Tum sponsum tum sponsam etiam seorsum et caute interroget num aliquo detineantur impedimento, an consensum libere, praesertim mulier, praestent, et an in doctrina christiana sufficienter instructi sint, nisi ob personarum qualitatem haec ultima interrogatio inutilis appareat.*

§ 3. *Ordinarii loci est peculiares normas pro huiusmodi parochi investigatione dare* ».

3. Porro nemo ignorat causas, unde initarum nuptiarum invalida aut illicita celebratio dimanat, ad tria capita reduci, nempe:

a) *impedimentum matrimoniale proprie sumptum;*

b) *vitium consensus;*

c) *defectum formae canonicae.*

Gravia igitur incommoda contra sanctitatem christiani connubii praecavere studens, haec Sacra Congregatio, cui, ex statuto can. 249, *proposita est universa legislatio circa disciplinam septem Sacramentorum,* quaeque iam vulgavit Instructionem *super probatione status liberi ac denuntiatione initi matrimonii,* die 4 iulii 1921,[2] apprime opportunum censuit alteram conficere Instructionem, qua adiutricem praebendo manum Revmis Ordinariis, quibus hoc onus ex § 3 relati can. 1020 incumbit, eis suppeditaret idoneas normas ad nupturientium examen rite diligenterque explendum.

Quaestiones, nupturientibus seorsum proponendae, confectae reperiuntur in Appendice (*Alleg. I*) huius Instructionis, salva Ordinario variandi facultate, articulos demendo vel addendo pro matrimoniorum

[2] *Acta Ap. Sedis,* vol. XIII, pag. 348-349.

nullitatis aut illiceitatis usitatioribus rationibus, quas in sua dioecesi contingere compererit, spectatis personarum ac temporum adiunctis.

4. At quaedam sunt prae primis adnotanda circa elementa inquisitionis a rel. can. 1020 praeceptae.

a) Quod *ad parochum* attinet: qui habet ius et onus inquirendi, is est cui competit assistentia matrimonio, et hic, nisi iusta causa excuset, *est parochus sponsae* (can. 1097 § 2). Verumtamen, etiam parochus sponsi, vel proprio marte vel instante sponso ipso vel sponsae parocho. examen peragat ad libertatem sponsi in tuto ponendam, et peractae huius inquisitionis documentum ad sponsae parochum quam primum mittat, una cum ceteris documentis necessariis (testimonio baptismi, etc.) in suo paroeciali archivo forte exstantibus.

Ast, cum parochi sunt diversae dioecesis, documentorum istorum paroecialium transmissio fiat semper per tramitem cancellariae Curiae Episcopalis dioecesis sponsi — cuius insuper erit litteras testimoniales dare de libertate status sponsi — ad sponsae parochum, quoties hic, prout de more, matrimonio assistit: versa vice per cancellariam Curiae Episcopalis dioecesis sponsae id fiat, si quandoque accidat ut matrimonio assistat parochus sponsi.

Haec S. Congregatio autem valde exoptat ut, antequam parochus ad matrimonii assistentiam procedat, licentiam suae Curiae, quam *nihil obstat* nuncupant, consequatur: id vero praecipit cum nupturientium parochi sunt diversae dioecesis.

Quo accuratius in re tam gravi procedatur, Curia Episcopalis prorsus exigat ut parochus, cui licentia (*nihil obstat*) danda est, ad Curiam ipsam mittat opportuno antea tempore documenta omnia praematrimonialia una cum *exemplari,* cuius specimen in Appendice (*Alleg. V*) invenitur, omnibus notitiis ibi requisitis praedito. Hoc autem exemplari, prout in eodem cautum est, utatur sive Curia in concedendo *nihil obstat,* sive parochus in concedenda sacerdoti, legitima ceterum facultate praedito, licentiam assistendi matrimonio extra paroeciam forte contrahendo; illudque dein caute asservetur in archivo paroeciali loci, ubi nuptiae initae sunt.

Munus vero inquirendi parocho *sub gravi* incumbere patet ex gravitate rei; neque a tali onere ipse eximitur, licet moraliter certus sit nihil obstare validae et licitae matrimonii celebrationi. Examen peragatur *personaliter a parocho,* nisi iusta causa excusetur.

b) Quoad *tempus* inquisitionis: haec peragenda praecipitur «*opportuno tempore ante matrimonii celebrationem*» seu, prout res ipsa postulat, ante proclamationes matrimoniales, vel dum hae peraguntur.

c) Quoad *obiectum* autem huius inquisitionis: per ipsam ea omnia exploranda sunt, quae matrimonio ineundo quomodocumque obstare possint. Proinde, praeter quam de iis, quae speciatim enunciantur in § 2 rel. can. 1020, de quibus infra uberius, inquirendum est prae primis:

α) de susceptis baptismo et confirmatione, legitimis eorundem documentis comparatis. *Fides vero baptismi recens esse debet nec ante semestre exarata quam matrimonium ineatur;* et inibi adnotata reperiantur ea omnia quae conscribenda sunt ex statuto can. 470 § 2 et art. 225 Instructionis huius S. Congregationis, quae inscribitur *Instructio servanda a tribunalibus dioecesanis etc., diei 15 aug. 1936* (*Acta Ap. Sedis,* vol. XXVIII, pag. 313 seq.).[3] Affirmationi etiam iuratae nupturientium se baptizatos non esse, facile ne credat parochus nisi aliunde id ipsi certo constet, sed, ad fraudes in re praecavendas, a parocho loci originis requirat utrum e libro baptizatorum constet hoc sacramentum eis esse collatum; quo in casu et ipsius fidem petat;

β) de paroecia vel paroeciis, quibus celebratum matrimonium debet notificari;

γ) nupturientesne sint aetate maiores an minores;

δ) utrum ambo catholici eorumne alteruter vel uterque acatholicus, ad canonicam tamen formam adstrictus vi can. 1099;

ε) si casus ferat, inquiratur, demum, de obitu praecedentis coniugis; de sententia nullitatis matrimonii et quidem exsecutiva ad normam iuris (*cfr. art. 220, 221 § 3 memoratae Instructionis*),[4] etiam in casibus exceptis (*cfr. ibid., art. 226 seq.*); de dispensatione super matrimonio

[3] Can. 470 § 2. « *In libro baptizatorum adnotetur quoque si baptizatus confirmationem receperit, matrimonium contraxerit, salvo praescripto can. 1107, aut sacrum subdiaconatus ordinem susceperit, vel professionem sollemnem emiserit, eaeque adnotationes in documenta accepti baptismatis semper referantur* ».

Art. 225 § 1. « *Ordinarius loci ... obligatione adstringitur iniungendi quantocius rectori paroeciae, ubi matrimonii celebratio est paroecialibus regestis consignata, ut de sententia nullitatis ac de vetitis forsan statutis, ex. gr. in causis impotentiae, in iis faciat mentionem necnon in baptizatorum regesto, si in ea paroecia uterque vel alteruter coniux fuerit baptizatus.*

§ 2. *Rector autem paroeciae tenetur sententiam nullitatis ac vetita forte statuta statim adnotare in praedictis regestis et, si uterque vel alteruter coniux alibi baptizatus fuit, parochum vel parochos loci baptismi collati monere de prolata nullitatis sententia, ac de vetitis forte statutis, ut haec in renatorum libro ipsi adnotent, necnon de iis a se peractis certiorem quam primum reddere proprium Ordinarium* ».

[4] Art. 220. « *Post secundam sententiam, quae matrimonii nullitatem confirmaverit, si defensor vinculi in gradu appellationis pro sua conscientia non*

rato et non consummato: comparatis ad rem singulis legitimis documentis;

ζ) quod autem refert ad evincendam libertatem status nupturientium vide infra n. 6.

d) Quoad postremo *modum* explendi examinis: in rel. can. 1020 § 2 praecipitur ut parochus sponsos *seorsum* et *caute* interroget, nempe, ut aiunt Doctores, distincte, separatim et caste, debita prudentia et circumspectione, praesertim cum inquirit de impedimentis aliisque adiunctis, quae infamiam ruboremve ingerere possint.[5]

5. Nupturientium examen, ad normam § 2 rel. can. 1020, tria potissimum respiciat oportet:

a) *absentiam impedimentorum;*

b) *libertatem consensus;*

c) *sufficientem scientiam doctrinae christianae.*

Quoad *primum*: parochus a sponsis percontetur num aliquo detineantur impedimento tum impediente (cc. 1058-1066),[6] tum praesertim dirimente (cc. 1067-1080), sive publico (ligaminis, consanguinitatis, affinitatis etc.), sive occulto, immo hoc potissimum, quod rarius innotescere solet (voti, criminis etc.) (*Alleg. I*).

a) Praecipui connubiorum casus, ad hanc Sacram Congregationem delati pro simplici convalidatione aut pro sanatione in radice, matrimonia respiciunt celebrata cum impedimento in *secundo consanguinitatis* vel *affinitatis lin. coll. gradu,* aut saepius *consanguinitatis in tertio simplici vel tertio secundum tangente eiusdem lineae gradu,* neglecta canonica dispensatione. Id plerumque accidit ob ignoratum, ideoque non denunciatum a nupturientibus, impedimentum, quod saepe est tribuendum ignorantiae ex diverso statuto legis canonicae et legis civilis, quae altera lex plerumque ignorat recensita impedimenta canonica.

Ad rem, igitur, diligenter inquirat parochus perpendendo, praeter

crediderit esse appellandum, ius coniugibus est, decem diebus a sententiae denunciatione elapsis, novas nuptias contrahendi (can. 1987) ».

Art. 221 § 3. « *In casu autem desertionis* (ex parte defensoris vinculi interpositae appellationis ad tertiam instantiam post alteram sententiam pro nullitate matrimonii), *partibus ius est ad novas nuptias convolare, habita notificatione decreti quo collegium statuerit appellationem desertam* (cfr. can. 1886), *vel peremptam* (cfr. cann. 1736, 1737) *habendam esse* ».

[5] Ad rem poterit Episcopus alias praestituere cautelas moribus regionis accommodatas: verbi gratia, prudentis personae praesentiam, quae tamen nupturientium ne sit pater vel mater.

[6] Impedimentum *mixtae religionis,* ex responso Pontif. Comm. ad Codicis canones auth. interpr. diei 30 iul. 1934, ad I, eos quoque afficit qui sectae atheisticae adscripti sunt vel fuerunt (*Acta Ap. Sedis,* vol. XXVI, pag. 494).

cetera, contrahentium et eorum parentum cognomina, unde saepe consanguinitas colligitur, testimoniaque suscepti baptismi; partibus recolat consanguinitatis et affinitatis gradus iure canonico matrimonio obstantes, et, si earum reticentiam suspicetur, ad tramitem can. 1031 § 1 n. 1°, testes fide dignos et iuratos adhibeat pro huiusmodi accuratiore exploratione (*Alleg. II*).

β) Ad impediendos vero errores, qui quandoque pro dispensatione impetranda a Sede Apostolica irrepunt in computationem gradus impedimentorum consanguinitatis et affinitatis, in precibus addatur *arbor genealogica*.

γ) Vitetur ideo in eisdem precibus aequivoca impedimentorum descriptio, prout haberetur si sponsi, detenti duplici impedimento v. g., consanguinitatis in secundo (maiore) et in tertio (minore) lin. coll. gradu, denunciarentur tamquam ligati impedimento consanguinitatis « secundi-tertii » aut « secundi et tertii » absque addita explicatione: formula enim ista significare potest impedimentum « secundi gradus mixti cum tertio » unicum nempe et minoris gradus: ac proinde dispensatio forte ita impetrata nullitate laboraret.

δ) Praeterea, prout liquet, ad *valorem* dispensationis ab impedimentis maioris gradus requiritur *causa canonica seu iusta, gravitati impedimenti proportionata, reapse in casu exsistens*: ad rem proinde prae oculis habeantur praesertim duae Instructiones, altera diei 9 maii 1877 S. C. de Propaganda Fide, altera diei 1 augusti 1931 huius S. C.,[7] probatique auctores consulantur. Haec ideo causa est exprimenda in precibus pro dispensatione imploranda sive ab Apostolica Sede sive ab Ordinario tali facultate praedito, et dein, dispensatione impetrata, de eiusdem causae exsistentia (quod probe notandum) *certo* constare debet *ante rescripti exsecutionem*, sub periculo irritae dispensationis (can. 38 et 41).

ε) Notatu dignum insuper est, ad *aetatem superadultam*, quae haud semel adduci solet pro muliere, *quae vidua non sit*, requiri *vicesimum quartum annum completum*.

Ceterum semper exprimatur in litteris testimonialibus *aetas* nupturientium a fide baptismi desumenda.

ζ) Demum haec S. Congregatio pro suo munere parochos hortatur ut aptis temporibus in catechesi populo tradenda (can. 1018) fideles rite ipsi edoceant de impedimentis matrimonialibus sive impedientibus sive, praesertim, dirimentibus. Eosdemque avertere conentur, praecipue si arctioribus impedimentis consanguinitatis vel affinitatis detineantur,

[7] *Acta Ap. Sedis*, vol. XXIII, pag. 413 seq.

a nuptiis inter se conciliandis, aut saltem enixe, parentes potissimum, inducant ad impedimenta ipsa auctoritati Ecclesiae denuntianda pro dispensatione, quando peculiaria adiuncta matrimonium nihilominus suadeant: iisdemque explicent haud nimias urgeri taxas, quae titulo ammendae seu poenae imponuntur nupturientium viribus oeconomicis congruentes, easque exiguas prorsus esse pro pauperibus.

6. Ob rei momentum, specialia sunt animadvertenda *de impedimento ligaminis*. Pervigilent parochi ne contra ius, bona vel mala fide, nova coniugalia foedera ineant qui praecedentis matrimonii vinculo vinciantur, etsi de huius valore haud temere ambigatur, immo nullitas ipsa sit in aperto.

a) Praescriptum can. 1069 § 2 optime norint, matrimonii nempe nullitatem *canonica dumtaxat probatione esse evincendam,* id est ordine iudiciali servato usque ad alteram sententiam conformem contra matrimonii valorem a qua appellatum non fuerit a vinculi defensore; vel, in casibus exceptis (can. 1990-1992) expletis regulis traditis in supra memorata Instructione huius S. C. diei 15 augusti 1936 art. 226 seq.

β) Proclamationes peragantur matrimoniales etiam in locis ubi nupturientes per semestre saltem post adeptam pubertatem morati sunt, si id prudenter censeat Ordinarius (can. 1023 § 2), neque ab iisdem dispensetur nisi legitima causa comprobata (can. 1028), neque facile, ceteris neglectis probationis argumentis (*Alleg. II* et *III*), procedatur ad iusiurandum suppletorium (*Allvg. IV*) partibus deferendum (cc. 1829-1830). Iuxta vero praescriptum n. 3 praefatae Instructionis diei 4 iulii 1921, difficultas, quae aliquando occurrit, colligendi nempe congruo tempore necessaria documenta pro statu libero comprobando, plerumque resolvitur documenta ipsa requirendo per dioecesanas nupturientium (uti sub n. 4) cancellarias, quae minuere non omittent etiam taxas solvendas, ad normam can. 1507 § 1 statutas, si exinde et alia difficultas oriatur.[8]

γ) Cautius est procedendum quoad probationem status liberi *vagorum,* eorum nempe qui nullibi domicilium vel quasi-domicilium habent (can. 91), et *eorum, qui e loco originis in longinquas regiones demigrarunt* post adeptam pubertatem, et ibi matrimonium contrahere cupiunt. Ad rem servetur adamussim memorata Instructio huius S. Congregationis diei 4 iulii 1921.

[8] Ad nupturientium paroeciam et dioecesim originis dignoscendam hodie praesto sunt libri sic nuncupati *annales ecclesiastici* pro singulis nationibus editi de licentia competentis ecclesiasticae auctoritatis.

7. Quoad *libertatem consensus*: a sponsis postulet parochus utrum matrimonium libere et sponte inire cogitent, an potius vi aut metu aut importunis precibus vel suasionibus alicuius ad idem compellantur. Id praecipue inquirat a sponsa quippe quae, uti constat, metui sit magis obnoxia. Nec redditis ab iisdem forte negativis responsionibus acquiescat, sed et alias peragat investigationes ad libertatem consensus uberius et securius evincendam. Hoc est magis accurate explorandum, quando nupturientes ad nuptias ineundas inducuntur ut cuidam oborto discrimini medeantur, praesertim ad poenas vitandas exinde civili lege secus obeundas. Probe perpendant parochi unum e praecipuis capitibus nullitatis matrimoniorum, quae ad ecclesiastica tribunalia deferuntur, in vi metuve incusso consistere (*All. I, n. 10, 11*).

8. Ulterius exploret parochus, nisi personarum qualitas hanc explorationem inutilem reddat, utrum nupturientes *christianam doctrinam* satis calleant, et, prae ceteris, utrum probe noscant sanctitatem et indissolubilitatem christiani connubii obligationesque status matrimonialis. At, si christianae doctrinae eos ignaros repererit, prima saltem elementa sedulo ipsos edoceat; quod si renuant, non est tamen locus eosdem respuendi a matrimonio ad normam can. 1066.[9]

9. Sponsorum examen id insuper contendat ut grave flagitium illud praecaveatur, quod hodie potissimum ob hominum improbitatem canonicis nuptiis quibusdam in locis incumbit.

Non desunt enim alicubi, praesertim in magnis urbibus, qui, spreta canonica lege, nuptias inire praesumant adiecta aliqua conditione aut intentione, connubii sive suspensiva sive irritativa, quae effugium suppeditare queat ad iugum postea excutiendum, novas nuptias conciliandi causa.

Itaque in locis ubi iudicio Episcopi id expedire videatur, in examine nupturientium parochus data opera immoretur et idoneas peragat investigationes, ad rem adhibitis quaestionibus in *Alleg. I n. 15, 16* exaratis, aliisque aptioribus, quas locorum adiuncta et personarum conditiones postulent.

Nupturientes autem omni studio conetur parochus, si casus intersit, avertere ab expositis intentionibus et conditionibus matrimonio adiiciendis eosque inducere ad retractandas forte iam adiectas.

Quoad vero licitae cuiusdam *conditionis* de futuro, de praesenti aut de praeterito *legitimam* appositionem, parochus Ordinarium consulat eiusque pareat mandatis (*All. I n. 17*).

[9] Cfr. resp. Pontif. Comm. ad Codicis canones auth. interpr. diei 2-3 iunii 1918, IV, de matr. ad 3 (*Acta Ap. Sedis*, vol. X, pag. 345).

10. Quod demum attinet ad connubiorum nullitatem *ob non servatam canonicam formam*, praecipui casus ad hanc Sacram Congregationem delati reducuntur ad defectum vel *testium* vel *legitimae delegationis* in sacerdote assistente: quorum si primum plerumque inadvertentiae, alterum est et imperitiae, utique culpabili, tribuendum. Probe igitur addiscant oportet sacerdotes, antequam matrimoniis assistant, statuta canonum 1094-1103, quod refert ad validam et licitam eorundem assistentiam, necnon responsiones Pont. Comm. ad Codicis canones auth. interpr. die 14 iulii 1922, 20 maii 1923 et 28 decembris 1927.[10]

11. Conclusionis instar, quae infra recensentur, speciali modo commendat insuper Revmis Ordinariis haec S. Congregatio:

a) In locis ubi id iure concordatario cautum sit, uti v. g. in Italia et in Republica Lusitana, curent ut a parochis documentum de initis connubiis statuto tempore ad officium *status civilis* pro eorundem transcriptione in illius regestis mittatur. In genere autem adamussim ea omnia servari praecipiant, quae concordatario iure in re matrimoniali servanda sint.[11]

b) Quoties matrimonium initur a nupturientibus, quorum alteruter vel uterque ad aliam paroeciam pertineat, parochus qui matrimonio adstitit, praeter adscriptionem eiusdem in suo libro matrimoniorum, et, si ibi coniux fuerit baptizatus, etiam in calce actus baptismi, *quam primum* de eodem celebrato commonefaciat parochos vel parochum loci baptismi amborum coniugum vel alterutrius. Hi autem receptas notitias transcribant ad normam can. 470 § 2 in suis renatorum regestis (can. 1103 § 2) et nuntium scriptum de peracta transcriptione mittant ad parochum, qui matrimonio adstitit. Is vero non acquiescat donec hunc nuncium receperit; receptum autem alliget fasciculo documentorum celebrati matrimonii.

c) Omni studio contendant ut sententia exsecutiva nullitatis matrimonii vel apostolica dispensatio a matrimonio rato et non consummato, quantocius denuntientur, cum vetitis transeundi ad alias nuptias ibidem forte statutis, rectori paroeciae, ubi matrimonii celebratio est paroecialibus regestis consignata, ut ab ipso de eadem sententia vel dispensatione necnon de vetitis forsan adnexis scripta mentio fiat tum in

[10] *Acta Ap. Sedis*, vol. XIV, pag. 527, V; vol. XVI, pag. 114-115, V et VI; vol. XX, pag. 61-62, IV.

[11] Cfr. pro Italia « *Istruzione circa l'esecuzione dell'art. 34 del Concordato...* » *1 luglio 1929, n. 29 seq.* (*Acta Ap. Sedis*, vol. XXI, pag. 351 seq.); pro Lusitania « *Istruzione agli Eccmi Ordinari del Portogallo... sull'esecuzione degli articoli del Concordato...* » *21 settembre 1940* (*Acta Ap. Sedis*, vol. XXXIII, pag. 29 seq.).

matrimoniorum cum in baptizatorum libro, si in ea paroecia alteruter aut uterque coniux fuerit baptizatus; si alter vel ambo sint alibi baptizati, idem rector paroeciae parochum vel parochos loci collati baptismi monere adstringitur de prolata nullitatis exsecutiva sententia vel concessa dispensatione cum vetitis forte statutis, ut isti haec in renatorum libro scripto adnotent. Ipse vero rector de iis a se peractis certiorem quam primum faciat suum Ordinarium.

d) Pervigilent vero ut baptismus fortassis extra paroeciam originis collatus, praeter quam in renatorum regesto paroeciae vel ecclesiae, baptismali fonte iure etiam cumulativo ad normam can. 774 § 1 praeditae, ubi quis reapse eum suscepit, scripto item consignetur libris paroeciae originis. Ad rem quam primum per parochum vel rectorem ecclesiae collati baptismi tradendus est ad rectorem paroeciae originis nuncius scriptus, qui fideliter omnia et singula elementa complectatur quae ad baptismi actum rite conficiendum iure (can. 777) requiruntur.

e) Demum parochis praecipiant ut libros matrimoniorum et baptizatorum diligentissime conficiant atque conscribant: nempe in priore *illico* redigant actum canonicum singulorum matrimoniorum in propria paroecia celebratorum; in posteriore vero, nempe in renatorum libro, ea omnia scripto adnotent, quae can. 470 § 2 iubentur, et in neglegentes animadvertant etiam poenis ad normam can. 2383.

f) Attente inspiciant Ordinarii per crebras visitationes *intra singula semestria*, si fieri potest, et *saltem non ultra annum*, faciendas, uti exoptatur, *personaliter*, vel per idoneas ecclesiasticas personas, utrum paroeciarum rectores regesta paroecialia *matrimoniorum et baptizatorum praesertim*, ad normam iuris, prouti sub littera *e*), conficiant confectaque in archivo rite asservent; *singulos* vero *actus* expendant celebratorum matrimoniorum et collatorum baptismatum eosdemque singulos *quodam apposito speciali signo* communiant, unde de peracta recognitione constet. Quoties vero matrimonio adstiterit sacerdos, qui indiguerit delegatione a iure canonico requisita (can. 1094), Ordinarii ipsi diligenter inquirant utrum necessaria haec in singulis casibus intercesserit delegatio, eaque ad normam iuris impertita.

12. Haec Sacra Congregatio, gravissima incommoda quae ex illicitis atque irritis nuptiis eveniunt prae oculis habens, locorum Ordinarios deprecatur ut, pro sua pastorali sollicitudine, cum parochis traditas cautelas communicent omnique cura advigilent ut exsecutioni mandentur, canonicasque poenas infligere ne omittant in neglegentes ad normam can. 2222 § 1, haud exclusa suspensione a divinis, praesertim in recidivos, quo tutius nuptiarum rectae celebrationi prospiciatur, cuius-

vis offensionis periculo remoto, prout sacramenti matrimonii dignitatem et sanctitatem decet.

De diligenti observantia canonicae matrimoniorum disciplinae hac Instructione digestae et praecipue de peractis visitationibus [uti supra n. 11 *f*)] iidem locorum Ordinarii certiorem *quotannis faciant* hanc Sacram Congregationem per specialem *Relationem* adnectendam relationi « *de tractatione causarum matrimonialium* » ad eandem transmittendae vi litterarum diei 1 iulii 1932.[12]

Ordinarii autem Italiae, qui relationem de tractatione causarum matrimonialium non amplius transmittere tenentur ob noviter instituta tribunalia matrimonialia Litteris Apostolicis Motu Proprio datis a Pio f. r. Papae XI die 8 decembris 1938,[13] de observantia huius Instructionis et de peractis visitationibus referant ad hanc Sacram Congregationem *sub initio cuiuslibet anni*.

Ssmus Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. XII, in Audientia Excmo Secretario H. S. C. die 14 iunii 1941 concessa, praefatam Instructionem, ab EE. PP. in Plenariis Conventibus maturo ac diligenti examini iam subiectam benigne approbare dignatus est.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis de disciplina Sacramentorum, die 29 mensis iunii, in festo Ss. Apostolorum Petri et Pauli, anno 1941.

D. Card. Jorio, *Praefectus*.

L. ✠ S.

F. Bracci, *Secretarius*.

[12] *Acta Ap. Sedis*, vol. XXIV, pag. 272 seq.
[13] *Acta Ap. Sedis*, vol. XXX, pag. 410 seq.

APPENDIX

ALLEGATUM I

(cfr. n. 3, 5, 7, 9 Instructionis)

Nupturientium examen opportuno tempore ante matrimonii celebrationem peragendum a parocho.

Revocata in mentem sponsi (sponsae) sanctitate iurisiurandi atque gravitate poenarum, quibus periuri sunt obnoxii, necnon sollemnitate actus explendi, parochus sponsum (sponsam) alloquatur:

Velis invocare Nomen divinum in testem veritatis, tangendo sancta Evangelia, sequenti formula:

« Ego ... iuro me totam ac solam veritatem dicturum (-am) super universa re, de qua rogandus (*vel* roganda) ero ».

Dein eis deferat quaestiones seorsum, sponso nempe absente sponsa, et vicissim sponsae, absente sponso: [1]

1. Requirantur eius nomen et cognomen, necnon patris et matris, nativitatis locus, aetas, religio et quidem tum sui ipsius tum alterius nupturientis, professio aut civilis conditio. Ut de personae identitate constet, nisi eadem parocho nota sit, requiratur documentum ad hoc rite confectum imaginem ipsius arte photographica expressam referens. Si nondum documenta recepti baptismi et confirmationis prae manibus habeat, parochus interroget utrum haec sacramenta receperit. [2]

2. Utrum matrimonium in facie Ecclesiae cum alia persona inierit et, quatenus affirmative, quomodo fuerit solutum (can. 1069). [3] Si autem

[1] Hisce quaestionibus addantur quae particulari iure, v. g. Concordatorum, sunt praescriptae.

[2] Redditae responsioni se baptismum non suscepisse facile ne credat parochus, nisi aliunde id ipsi certo constet, sed a parocho loci originis requirat utrum e libro renatorum constet de collatione baptismi: quo in casu huius fidem petat [*cfr. n. 4 c) a) Instructionis*].

[3] Requiratur authenticum documentum de obitu prioris coniugis, vel sententiae exsecutivae nullitatis matrimonii [*cfr. n. 4 c) e) et ζ) et n. 6 Instructionis*], vel dispensationis super matrimonio rato et non consummato una cum mentione vetiti forte statuti [*cfr. n. 11 c) Instructionis*].

Quodsi agatur *de privilegio fidei*, serventur statuta cc. 1069 § 1 et 1120-1127 necnon praescripta S. C. S. Officii.

suspicetur parochus de praecedentis vinculi exsistentia, in proclamationibus instet et testes fide dignos ac iuratos inducat (*Alleg. II* et *III*) et dumtaxat recurrat ad iusiurandum suppletorium cum ceterae desierint probationes [*cfr. n. 6 β) Instr.*] : cautius vero procedat cum *vagis* atque *opificibus* in regiones dissitas a loco originis *demigratis* (*cfr. n. 6 γ) Instr.*).

3. In quanam paroecia habeat domicilium vel quasi-domicilium aut menstruam commorationem, viam et numerum domus quam incolit, et a quo tempore ibi moretur.

4. Quibusnam in dioecesibus saltem per semestre moratus sit post adeptam pubertatem [sponsus *post completum decimum quartum annum*, sponsa *post duodecimum completum*] ; quamnam ob causam, quamdiu et quanam in paroecia. [4]

5. An valida sponsalia contraxerit cum alia persona, quomodo et quando sint resoluta. [5]

6. Utrum civile quod vocant matrimonium sponsi iam inter se inierint aut cum alia persona, resolutumve sit hoc alterum an non. [6]

7. Utrum inter se adstringantur aliquo et quonam vinculo, consanguinitatis (can. 1076), affinitatis (can. 1077), cognationis spiritualis ex baptismo (can. 768, 1079), cognationis legalis ex adoptione civili (can. 1059, 1080).

Quod ad consanguinitatem et affinitatem vero attinet, parochus recolat gradus lege canonica matrimonio obstantes, et relate ad nupturientes rudiores impedimenta per practica exempla explicet : quod si suspicetur reticentiam impedimentorum, aptis modis reticentiam eripere conetur, praesertim inquirendo in parentum cognomina et testimonia suscepti baptismi necnon ad testes provocando (*Alleg. II; cfr. n. 5 Instr.*).

8. Nisi res aliunde parocho innotescat, prudenter inquirat utrum notorie catholicam fidem abiecerit, etsi ad sectam acatholicam non transie-

[4] In casu affirmatae commorationis parochus probationes colligat de statu libero (can. 1023 § 2: *cfr. n. 6 Instr.*). In casu autem de quo in § 3 eiusdem canonis, consulat Ordinarium.

[5] Licet nupturiens sponsalia valide cum alia persona contraxerit, nec ulla iusta causa ab iisdem implendis excusetur, non datur actio ad petendam matrimonii celebrationem, sed dumtaxat ad reparationem damnorum, si qua debeatur (can. 1017 § 3).

[6] Si civile quod vocant matrimonium cum alia persona etiam alteruter tantum attentaverit et resolutum definitive fuerit, resolutionis definitivae huiusmodi requiratur documentum authenticum; si adhuc vero vigeat, consulatur Ordinarius. (*Pro Italia cfr. Instr. H. S. C. 2 aprilis 1909*).

rit, an societatibus ab Ecclesia damnatis adscriptus sit (can. 1065); an sectae atheisticae adhaereat vel adhaeserit (*cfr. n. 5 not. 6 Instr.*). Ab alio fonte exquirat an publicus peccator sit et an censura notorie innodatus (can. 1066). Eadem parochus percontetur a sponso de sponsa et vicissim a sponsa de sponso.[7]

9. Diligenter inquiratur utrum sponsi detineantur aliquo alio impedimento impediente vel dirimente: mixtae religionis (can. 1060), disparitatis cultus (can. 1070),[8] aetatis (can. 1067), ordinis sacri (can. 1072), voti et professionis religiosae (can. 1058, 1073), raptus (can. 1074), criminis (can. 1075),[9] publicae honestatis (can. 1078).

10. Utrum omnino libere et sponte matrimonio consentiant, praesertim mulier, an, contra, ad idem compellantur directe vel indirecte ab aliqua persona. *Ad rem sponsum (sponsam) moneat parochus quam maxime circumspectam et discretam rationem habitum iri revelatae notitiae ita ut nullam molestiam pars inde habitura sit, cuius libertati alio modo succurri forte poterit.*[10]

11. Utrum sponsus (sponsa) noverit an sponsa (sponsus) omnimoda cum libertate matrimonium contrahere consentiat necne: et, hoc altero casu, edicat unde metus vel coactio procedat.

12. (*Si nupturiens vicesimum primum annum nondum expleverit*). An parentes (tutores) matrimonium ineundum norint eique consentiant, secus quasnam ob causas insciis vel invitis parentibus celebrare velit.[11]

13. Percontetur parochus an nupturientes sufficienter instructi sint in doctrina christiana et praesertim in praecipuis matrimonii finibus, iuribus et obligationibus atque, si casus ferat, nefasta placita contra catholicam doctrinam refutet, genuinam Ecclesiae catechesim de hoc sacramento recolendo (*cfr. n. 8 Instr.*).

[7] Hisce in casibus, si affirmative respondeatur, parochus se gerat ad normam can. 1065 et can. 1066.

[8] Quoad matrimonia mixta, standum est praescriptis Codicis I. C. et decretis S. Officii.

[9] De exsistentia impedimenti *criminis* accuratius, licet prudenter, inquiratur quando constet prolem adulterinam nupturientes suscepisse; aut eosdem detineri impedimento affinitatis; aut alia suspicandi ratio intersit.

[10] Etiam responsioni redditae de absentia cuiusvis coactionis ne acquiescat parochus, sed aliunde percontetur utrum reapse ita res se habeat, et si intersint specialia adiuncta, de quibus sub n. 7 huius Instructionis, accuratissime investiget, etiam per testes, si opus sit (*Alleg. II* et *III*).

[11] Parochus graviter filiosfamilias minores hortetur ne nuptias ineant, insciis aut rationabiliter invitis parentibus; quod si abnuerint, eorum matrimonio ne assistat, nisi consulto prius loci Ordinario (can. 1034) (*Alleg. III*).

14. An aliquid et quid actui civili ineundo obstet.[12]

15. Ad fraudes et causas nullitatis matrimonii praecavendas, parochus in locis ubi, Episcopi iudicio, id expedire videatur, utrique nupturienti innuat se pro certo habere ambos matrimonium contrahere velle ad tramitem doctrinae catholicae, prout universim usu fit a fidelibus, nempe unum, indissolubile, ad prolem procreandam ordinatum sine ulla contraria intentione vel conditione; et ad rem responsionem percontetur a sponso tum quod ad ipsum attinet tum quod ad sponsam, et vicissim.

(*Si nupturiens* affirmative *responderit, poterit parochus omittere quaestiones 16-17 et ad ulteriora procedere. Si quod dubium contra aut suspicio ex responsione nupturientis vel aliunde exoriatur eum contrariam intentionem aut conditionem matrimonio adiicere velle, ulterius, prout infra, prosequatur parochus*).

16. Nupturienti recolat doctrinam Ecclesiae: nempe sponsos, qui ineundo coniugio intentiones[13] et conditiones[14] forte apponant, quae eius valori quomodocumque adversentur, in sacramentum sacrilege delinquere, peccatorum illaqueari propemodum infinita congerie, sed neque posse matrimonium ita contractum nullitatis accusare: demum parochum non posse hisce nuptiis assistere. Dicat insuper apertis verbis reticentiam in hac re nihil prodesse sponsis. Ad rem responsionem requirat.

(*Si nupturiens declaraverit intentiones aut conditiones huiusmodi se adiecisse aut velle adiicere nuptiis ineundis, ad has retrahendas omni studio eum inducat parochus; quod si ille renuat, eum ab ineundo coniugio dimittat. Si contra recedat, mutatae voluntatis declarationem parochus signet in actis. Tum postulet utrum noverit de conditione aut intentione aliqua id genus et quanam forte apposita aut apponenda ab altera parte, et, casu affirmativo, eadem servet cum hac altera parte*).

17. Si uterque vel alteruter nupturiens aliquam conditionem licitam et honestam de praesenti, de praeterito aut de futuro, ineundo coniugio declaraverit se apposuisse aut apponere velle ex qua pendeat matrimonii valor, exquirat parochus prudenterque interroget quomodo de adimpleta conditione ista se certiorem facere intendat: et, si id conse-

[12] Id valet pro locis ubi actus civilis auctoritate publica praecipitur: quo casu parochus, inconsulto Ordinario, nuptiis ne assistat, si quid actui civili ineundo obsit, vel alias de eiusdem civilis actus omissione suspicio subsit.

[13] Nempe si alterutra vel utraque pars positivo voluntatis actu excludat matrimonium ipsum, aut omne ius ad coniugalem actum vel essentialem aliquam matrimonii proprietatem (can. 1086 § 2).

[14] Hae sunt praesertim conditiones de futuro contra matrimonii substantiam, nempe contra tria bona coniugii *fidei, prolis, sacramenti* (can. 1092).

qui se velle fateatur ratione, quae inhonesta sit, ab eadem adiicienda eum absterreat vel ad adiectam revocandam inducat; secus a matrimonio celebrando eum prohibeat. Si vero de conditionis implemento certiorem se facere intendat ratione morum honestati consentanea et parochus ipsius conditionis aequitatem agnoverit, ipse Ordinarium consulat eiusque pareat mandatis.

18. An aliud habeat declarandum circa suum matrimonium.

19. In quorum fidem velit igitur sponsus (sponsa) redditas responsiones subscribere:

Loco ... die ... mense ... anno ...

L. ✠ S.

Subsignatio sponsi [15] *in uno exemplari.*
Subsignatio parochi.
Subsignatio sponsae [15] *in altero exemplari.*
Subsignatio parochi.

Adnotatio. – Hae iuratae depositiones alligentur actibus peracti matrimonii et transmittantur tribunali ecclesiastico competenti, quoties de valore matrimonii actio instituta fuerit quolibet ex capite.

ALLEGATUM II

(cfr. n. 5 et 6 Instructionis)

Examen testium ad comprobandam libertatem status nupturientium.

(*Interrogandi sunt duo testes, a parocho cogniti, pro unoquoque nupturiente: iidem vero testes pro utroque inservire possunt, dummodo seorsum de unoquoque testificentur*).

Revocata testi sanctitate iurisiurandi atque gravitate poenarum, quibus periuri sunt obnoxii, necnon sollemnitate actus quem est expleturus, parochus testem alloquatur:

Velis invocare Nomen divinum in testem veritatis tangendo sancta Evangelia, sequenti formula:

« Ego ... iuro me totam ac solam veritatem dicturum super universa re, de qua rogandus ero ».

[15] Si nupturiens scribere nesciat aut nequeat, crucis signum apponat et id adnotetur in actis.

Dein ei deferat quaestiones:

1. Requirantur eius nomen et cognomen, nomen patris, dies, mensis, annus et locus nativitatis, religio, professio, domicilium.

2. Num habuerit notitias, consilia, instigationes circa ea, quae testificari debet.

3. Quonam ante tempore et quomodo cognoverit sponsum (sponsam). Cognoveritne etiam sponsam (sponsum). Quonam ante tempore et quomodo.

4. Quaenam sint nomina et cognomina nupturientium. Ubi nunc habitent, et a quonam tempore. Quamnam professionem obeant.

5. Quibusnam in paroeciis morati sint saltem per sex menses post completum decimum quartum annum (pro sponso) et duodecimum (pro sponsa) et quamnam ob causam.

6. Agnoscatne an nupturiens contraxerit matrimonium religiosum vel civilem celebraverit actum cum alia persona. Quacum. Subsistatne matrimoniale vinculum vel civilis unio.

7. Compertumne habeat utrum nupturientes aliquo impedimento detineantur, publico vel occulto, procedente a consanguinitate, affinitate etc.

8. Sciatne utrum sponsi matrimonialem consensum libere, praesertim mulier, praestent, an ab aliquo compulsi et quare; et utrum ambo verum matrimonium christianum inire velint: unum nempe, indissolubile, proli procreandae ordinatum, absque contraria intentione vel conditione; aut utrum aliquid huiusmodi ab utroque vel alterutro audierit.[1]

9. [*Si ambo vel alteruter contrahens aetate minor sit, nempe infra vicesimum primum aetatis annum* (*can.* 88 § *1*)]. Cognoscatne utrum parentes huic matrimonio consentiant; an et quasnam ob rationes dissentiant. Censeatne utrum parentes sint rationabiliter inviti.

10. Nihilne aliud habeat declarandum circa hoc matrimonium.

Loco ... die ... mense ... anno ...

L. ✠ S.

Subsignatio testis ...
Subsignatio parochi ...

[1] Scite animadvertatur hanc quaestionem permagni esse faciendam ut nullitas matrimonii praesertim ex capite vis et metus praecaveatur. Redditae responsionis rationem habeat parochus in examine partium: quod si iam peregerit, iterum ad idem easdem vocet.

ALLEGATUM III

(cfr. n. 6 Instructionis)

Quaestiones seorsum proponendae parentibus (tutoribus) nupturientis aetate minoris (can. 1034), quando parocho certo non constet de absentia cuiusvis obstaculi ex parte ipsorum.

Revocata testi sanctitate iurisiurandi atque gravitate poenarum, quibus periuri sunt obnoxii, necnon sollemnitate actus quem est expleturus, parochus testem alloquatur:

Velis invocare Nomen divinum in testem veritatis tangendo sancta Evangelia, sequenti formula:

« Ego ... iuro me totam ac solam veritatem dicturum super universa re, de qua rogandus ero ».

1. Requirantur eius nomen et cognomen, nomen patris, dies, mensis, annus et locus nativitatis, religio, professio, domicilium.

2. Perspectumne habeat consilium filii (filiae) sui (suae) matrimonii contrahendi cum ...

3. Probetne hoc matrimonium, secus quibus de causis ei adversetur.

4. Noscatne utrum aliquo impedimento consanguinitatis, affinitatis, etc., publico vel occulto, detineantur nupturientes. Utrum filius (filia) suus (sua) aliud matrimonium religiosum celebraverit vel civilem inierit actum et quacum (quocum); subsistatne adhuc matrimoniale vinculum, vel civilis unio.

5. Noscatne utrum filius (filia) libere praestet consensum matrimonialem, an ab aliquo compellatur et quam ob causam.

6. An putat filium (filiam) iis pollere physicis conditionibus ut par sit matrimonio ineundo et de matrimonii finibus edoctum (-am) esse.

7. Nihilne habeat addendum quoad hoc matrimonium.

Loco ... die ... mense ... anno ...

L. ✠ S.

Subsignatio patris (tutoris) *in uno exemplari.*
Subsignatio parochi ...
Subsignatio matris *in altero exemplari.*
Subsignatio parochi ...

ALLEGATUM IV

(cfr. n. 6 Instructionis)

Pro iureiurando suppletorio recipiendo (quando necessarium sit ad normam cc. 1829-1830).

Anno Domini ... hac die ... mensis ... personaliter coram me adfuit domin... fili... annorum ... nat... ac baptizat... loco... dioecesis... ad effectum comprobandi suum statum liberum ineundi matrimonii causa, iuxta ritum S. R. Ecclesiae, cum ... fil... nat... in paroecia ... dioecesis ...

Cum supra memorat... e solo natali abfuerit ab anno ... ad annum ... (*continuo vel interiecto tempore*) et cum commorari ipsi contigerit in loco (locis) ... quin tamen ibi stabilem fixerit mansionem et cum nequeat testes producere habiles ad comprobandam libertatem status, quam servavit in memoratis locis, nec valeat ad rem exhibere testimoniales litteras illarum Curiarum Ecclesiasticarum, ad easdem supplendas iureiurando admissus est. De sanctitate iurisiurandi necnon de poenis a periuris (can. 2323) et bigamis (can. 2356) incurrendis est monitus ac praeterea certior factus, si ipse periuret, et impedimenta matrimonialia reticeat, non solum nullum atque irritum esse coniugium, verum etiam causam exsistere innumerabilium peccatorum. Coram igitur me subsignato ipse genuflexus ante imaginem D. N. I. C. Crucifixi clara et intelligibili voce emisit hanc sacramenti

Formulam

Ego ... fil... (patris) ... (matris) ..., officium meum probe perspectum habens dicendi veritatem atque rei, de qua agitur, momentum, haec sancta Evangelia tangens, profiteor et iuro me toto anteacto tempore, quo extra natale solum moratus sum, omnino liberum ac solutum permansisse a quopiam impedimento aut vinculo matrimonii.

L. ✠ S.

Subsignatio nupturientis...
Subsignatio Ordinarii vel eius delegati.

ALLEGATUM V

[(cfr. n. 4 *a*) Instructionis]

Paroecia ... Dioecesis ...

Status *documentorum Curiae Episcopali exhibitorum pro matrimonio ineundo inter*:

sponsum ...[1]	sponsam ...[1]
filium ... (*nomen patris*).	filiam ... (*nomen patris*).
commorantis in loco ...	commorantis in loco ...
et ... (*nomen et cognomen matris*).	et ... (*nomen et cognomen matris*).
commorantis in loco ...	commorantis in loco ...
professionis (*sponsi*). ...	professionis (*sponsae*) ...
natum loco ...	natam loco ...
dioecesis ...	dioecesis ...
die ...	die ...
baptizatum in paroecia ...	baptizatam in paroecia ...
die ...	die ...
confirmatum die ...[2]	confirmatam die ...[2]
viduum e ...	viduam e ...
domicilium aut commorationem habentem (*sponsum*) in paroecia...	domicilium aut commorationem habentem (*sponsam*) in paroecia...

Status libertatis

[3] ...

Publicationes canonicae peractae sunt die ...[4]

Publicationes civiles (*ubi hae iure concordatario praecipiuntur*) peractae sunt die ...[4]

Dispensatio ab impedimento ...

Loco ... die ... mense ... anno ...

L. ✠ S.

Parochus

. . . . . .

[1] In Italia si nominum intercedat disparitas inter actum baptismi et actum civilem, ambo nomina referantur (*cfr. Istruzione della S. C. della Disciplina dei Sacramenti, 1 luglio 1929, alleg. III, mod. I, nota 1*).

[2] Prout desumitur ab adnotatione in actu baptismi, aut a documento aut a iureiurando.

[3] Heic adnotetur unde libertas sponsorum comprobetur, utrum nempe ab examine testium, a iureiurando suppletorio, a documentis viduitatis, sententiae nullitatis, dispensationis super rato, aut a pluribus argumentis simul sumptis, quo in casu haec singillatim enumerentur.

[4] Aut dispensatae.

Visis documentis huic Curiae exhibitis ibique asservatis (Prot. n. ...) . . . . . *nihil obstat* quominus matrimonium, de quo supra, contrahatur, servatis de iure adhuc servandis.

Loco ... die ... mense ... anno ...

L. ✠ S.

Cancellarius Curiae
. . . . . .

Ordinarius
. . . . . .

Nihil obstat ex parte parochi infrascripti quominus extra suam paroeciam matrimonio, de quo supra, assistat sacerdos legitima facultate praeditus, servatis de iure servandis.[5]

Loco ... die ... mense ... anno ...

L. ✠ S.

Parochus
. . . . . .

Matrimonium, de quo supra, celebratum est die ... mense ... anno ... in ecclesia ... loci ... dioecesis ... coram me infrascripto.

L. ✠ S.

Parochus aut sacerdos delegatus
. . . . . .

Advertatur. — Hic documentorum *status,* notitiis omnibus ibidem requisitis et signis authenticitatis rite munitus, tradatur parocho alienae paroeciae, ubi matrimonium forte celebrandum sit, saltem triduo ante eius celebrationem.

[5] Uti patet, licentia haec, prout cavetur in can. 1097 § 1 n. 3, conceditur ad *liceitatem tantum* a parocho cui ius esset assistendi matrimonio.

	Roma L.	Italia L.	Estero L.
CODICIS IURIS CANONICI INTERPRETATIONES AUTHENTICAE seu responsa a Pontificia Commissione ad Codicis canones authentice interpretandos ab anno 1917 ad annum 1935 data, et in unum collecta atque Romanorum Pontificum actis et Romanae Curiae decisionibus aucta (pag. VIII-228), addita *Appendice* ab anno 1936 ad annum 1940 (pag. VIII-38)	12 —	13 —	14,50
— *Linteo contectum*	19 —	20 —	21,50
— **Appendix,** ab anno 1936 ad annum 1940 (pag. VIII-38), in-8°	2 —	2,50	3 —
TRACTATUS CANONICUS DE MATRIMONIO **PETRI Card. GASPARRI.** Editio nova ad mentem Codicis I. C. – Vol. I, pp. 472 – Vol. II, *cum alligatis.* In *brochure,* pp. 620	50 —	53 —	60 —
Volumina partim corio, partim linteo contecta, cum titulo aureo	74 —	77 —	84 —
GASPARRI Card. PETRI - **CATECHISMUS CATHOLICUS:** In-12° pp. 488	15 —	16,50	21 —
Linteo contectum	22 —	23,50	28 —
MASSIMI Card. MASSIMO **LA NOSTRA FEDE. Le basi e la sintesi del domma cattolico.** In-12°, pp. 321 (Quinta edizione)	9,50	10,50	12 —
MASSIMI Card. MASSIMO **LA NOSTRA LEGGE. Le basi e la sintesi della morale cattolica.** In-12°, pp. 320	9,50	10,50	12 —
Esposizione breve e chiara della dottrina cattolica per le persone colte.			
OTTAVIANI Sac. ALAPHRIDUS. **INSTITUTIONES IURIS PUBLICI ECCLESIASTICI.** Vol. I. **Ius publicum internum** (Ecclesiae constitutio socialis et potestas). Editio altera emendata et aucta, 1935. In-8°, pp. VIII-510	27 —	28,50	32 —
Vol. II. **Ius publicum externum,** pp. 540	28 —	29,50	33 —
OTTAVIANI Sac. ALAPHRIDUS. **COMPENDIUM IURIS PUBLICI ECCLESIASTICI AD USUM AUDITORUM S. THEOLOGIAE.** In-8°, pp. VIII-526	20 —	21,50	25 —
COFFANO Mons. Dott. PIETRO **LUMEN VITAE. Lezioni di cultura religioso-morale.** Vol. I (2ª Ediz.). VERITÀ FONDAMENTALI - ETICA GENERALE - ETICA SPECIALE. pp. XII-458	12 —	12 —	16 —
— Vol. II. I SACRAMENTI IN GENERE - I SACRAMENTI IN SPECIE - I NOVISSIMI. pp. XVI-512	12 —	12 —	16 —
P. AGATHANGELUS A LANGASCO O. M. CAP. **DE INSTITUTIONE CLERICORUM IN DISCIPLINIS INFERIORIBUS** **Legislatio canonica.** Typis polyglottis Vaticanis, in-8°, pp. XVI-292. INDEX: Praeliminaria, pars I, Praeformatio iuris vigentis; pars II, Ius Codicis; pars III, Ius comparatum — Appendices (Specimina programmatum et prospectus organizationis scholasticae Ecclesiae et praecipuarum Civitatum)	25 —	26,50	30 —
SYLVII ROMANI **Propaedeutica iuris canonici et iuris Ecclesiae publici elementa:** pp. 80	10 —	11 —	12 —
— **Summa iuris canonici lineamenta:** pp. 376	29 —	31 —	36 —
— **Institutiones iuris canonici:** Vol. I. **Ius constitutionale:** pp. XII-492	55 —	57 —	65 —
— **De norma iuris:** sectio I, **de normae iuris natura deque virtute:** pp. 742	60 —	63 —	70 —
— **Theologia moralis:** lib. I, **Introductio;** pp. 150	15 —	16 —	17 —

Veneunt Romae apud Admin. Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis"
(Libreria Vaticana - Città del Vaticano — c/c postale N. 1-16722)

INSTRUCTIO de normis a parocho servandis in peragendis Canonicis investigationibus antequam nupturientes ad matrimonium ineundum admittat. Edita die 29 iunii 1941, cum adnexis allegatis. Pag. 24, in-8° . . . . . L. 2 —

CATALOGUS ac status causarum beatificationis Servorum Dei et canonizationis Beatorum quae apud Sacram Rituum Congregationem discutiuntur Emi ac Revmi D. Card. Caroli Salotti Episcopi Praenestin., S. R. C. Praefecti iussu editus. 1941. Linteo contectum 50 — 50 — 55 —

PROPRIUM MISSARUM PRO SOCIETATE IESU. Supplementum ad Missale Romanum in-4° et 8°. Editio novissima. 1941 . 10 — 11 — 12 —

SELLA PIETRO e VALE GIUSEPPE. **Rationes decimarum Italiae nei secoli XIII e XIV. VENETIAE-HISTRIA DALMATIA.** In-8°. Pp. XLVIII-571 (*Studi e Testi*, n. 96) . . . . . 130 — 134 — 140 —

DISCORSI DEL SOMMO PONTEFICE PIO XII. Dal 3 marzo al 5 maggio 1940. Vol. in-8°, pp. 421, ritratto di Sua Santità . . . 20 — 21,50 25 —

INSTRUCTIO SERVANDA a tribunalibus dioecesanis in pertractandis causis de nullitate matrimoniorum (S. C. de disciplina Sacramentorum), edita die 15 augusti 1936, cum adnexis appendicibus quorundam documentorum necnon adiectis indice analytico-alphabetico tabulisque comparativis. In-8°, pp. 96 . . . . . 7 — 8 — 9 —

REGULAE SERVANDAE in processibus super matrimonio rato et non consummato, cum appendice praecipuorum actorum formularum, quae utiliter et opportune adhibentur in his causis. — Editio altera aucta — In-12° . . . . . 3 — 3,50 4 —

LEPIDI (P. ALBERTO) O. P., **La critica della ragione pura** secondo Kant e secondo la vera filosofia. Un volume in-16°, di pp. 72 . . . . . 3 — 3,50 4 —

BOSSI (Mons. Prof. GAETANO). **Le Liriche di Q. Orazio Flacco.** Versione ritmica; con indice alfabetico dei vocaboli degni di nota, specialmente storici, geografici e mitologici, pp. XVI-124 (22×15) . . . . 10 — 10,75 12 —

— **Traduzione ritmica di quaranta liriche oraziane.** Un vol. in-16°, in carta diotinta, di pp. 150 . . . . . 4 — 4,50 5 —

S. ROMANAE ROTAE DECISIONES

seu SENTENTIAE cura eiusdem S. Tribunalis editae, in-8°

Vol. XIV, pp. VIII-388, anno 1922	50 —	53 —	58 —
Vol. XV, pp. IV-348, anno 1923	50 —	53 —	58 —
Vol. XVI, pp. VIII-452, anno 1924	50 —	53 —	58 —
Vol. XVII, pp. VIII-462, anno 1925	50 —	53 —	58 —
Vol. XVIII, pp. VIII-460, anno 1926	50 —	53 —	58 —
Vol. XIX, pp. VIII-580, anno 1927	50 —	53 —	58 —
Vol. XX, pp, VIII-540, anno 1928	50 —	53 —	58 —
Vol. XXI, pp. VIII-586, anno 1929	50 —	53 —	58 —
Vol. XXII, pp. VIII-730, anno 1930	50 —	53 —	58 —
Vol. XXIII, pp. VIII- 572, anno 1931	50 —	53 —	58 —
Vol. XXIV, pp. VIII-604, anno 1932	60 —	63 —	69 —

Veneunt Romae apud Admin. Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis"
(Libreria Vaticana - Città del Vaticano — °/₀ postale N. 1-16722)